
Elena PINTILEI, Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Rezumat: În lumina politicilor promovate de Conferința Bibliotecilor Naționale Europene, autorul specifică și descrie conținutul următoarelor preocupări strategice pentru Biblioteca Națională a Republicii Moldova: sprijinirea bibliotecilor SNB pentru a crește impactul și a deveni organizații puternice; inițierea și dezvoltarea de servicii pentru comunitate; dezvoltarea bibliotecilor ca instituții de memorie; consolidarea poziției Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în cadrul sistemului național de biblioteci.

Cuvinte-cheie: Conferința Bibliotecilor Naționale Europene, servicii pentru comunitate, impact al bibliotecii.

Abstract: In the light of policies provided by the Conference of European National Librarians, the author specifies and describes the content of strategic preoccupations for the National Library of the Republic of Moldova. They are as follows: supporting libraries from the National Librarianship System in order to increase their impact and become strong institutions, initiation and development of community services, development of libraries as memory institutions, strengthening the position of the National Library of the Republic of Moldova within the National Librarianship System.

Keywords: The Conference of European National Librarians, community services, impact of the library.

În ultimele decenii, bibliotecile naționale, în special cele din spațiul ex-sovietic, au suportat mai multe schimbări. Fiind schimbat statutul acestora – de la biblioteci republicane de stat la cele naționale – a fost revizuită misiunea, viziunea, organigrama și obiectivele de dezvoltare.

Fiind responsabile de patrimoniul național scris, managementul colecțiilor rămâne una din prioritățile cheie ale bibliotecilor naționale. Acesta se bazează pe oferirea unui acces eficient, în corespundere cu necesitățile utilizatorilor, și ține de noi investiții, de inovații și de eficiența acestor colecții.

Bibliotecile naționale au dezvoltat un parteneriat eficient cu societatea civilă, s-au angajat să promoveze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030, au creat centre de informare europeană, fiind în căutare de noi categorii de utilizatori, dincolo de cercetătorii și studenții tradiționali.

Aceste aspecte au provocat un interes larg pentru reproiectarea și reorganizarea spațiilor fizice, precum și generarea de idei pentru inovație în servicii și programe publice/culturale. Ca argument poate fi invocat și *Regulamentul cu privire la evaluarea bibliotecilor publice*, care prevede o altă abordare referitoare la spații și colecții, în special segmentul ce ține de acces liber la raft.

Bibliotecile naționale dezvoltă relații de parteneriat formal și informal cu bibliotecile universitare, cu bibliotecile publice, cu muzeele și arhivele, permițându-le să-și asume responsabilități mai ample și noi scopuri.

Ritmul rapid al schimbărilor tehnologice are un impact major asupra tuturor aspectelor activității bibliotecii. În acest context, majoritatea bibliotecilor naționale din spațiul european sunt lideri naționali la capitolul digitizarea colecțiilor de patrimoniu și organizarea de biblioteci digitale. Există o experiență foarte bună ce ține de colaborarea între biblioteci, arhive, muzee. Astfel, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM) va iniția în anul 2020 un proiect-pilot cu participare internațională, în vederea dezvoltării competențelor în materie la clasare a colecțiilor de carte de patrimoniu. Este vorba de aplicarea Legii privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Atelierele organizate în cadrul proiectului, vor fi destinate managerilor și specialiștilor responsabili de conservarea, restaurarea colecțiilor de patrimoniu.

La fel, în anul 2020, vor fi adaptate spațiile pentru crearea centrului național de digitizare. Odată cu soluționarea problemelor ce țin de digitizarea memoriei naționale, ne vom axa pe susținerea bibliotecilor publice în vederea salvăării memoriei locale.

Bibliotecile naționale europene sunt instituții complexe, iar viteza schimbării în lumea digitală necesită mai multă flexibilitate acum decât un deceniu în urmă.

În ultimii ani, administrația și partenerii BNRM au investit mult în echipa instituțională, fiind îmbunătățită și comunicarea cu comunitatea bibliotecară. Acest lucru a dus la consolidarea programelor de susținere a dezvoltării competențelor și, de asemenea, la identificarea unor subiecte majore de interes comun, inclusiv planificarea spațiului și a mediului, sustenabilitatea și implicarea publică. Dintre aceste subiecte menționăm:

- sprijinirea bibliotecilor SNB pentru a le crește influența și a le ajuta să devină organizații puternice
- inițierea și dezvoltarea de servicii pentru comunitate
- dezvoltarea bibliotecilor ca instituții de memorie
- consolidarea poziției BNRM în cadrul SNB.

Susținerea bibliotecilor SNB pentru a le crește influența și a le ajuta să devină organizații puternice presupune:

- dezvoltarea agendei de proiecte și activități, bazată pe necesitățile comunității bibliotecare din țară, incluzând o gamă largă de scopuri și activități, inclusiv custodia colecțiilor, reguli de catalogare și clasificare, cercetare biblioteconomică
- identificarea domeniilor prioritare pentru dezvoltarea competențelor bibliotecarilor din țară și asigurarea investițiilor în oportunități de formare și dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării
- promovarea programelor de acordare a granturilor și burselor pentru a permite membrilor comunităților să-și identifice și să-și modeleze propriile domenii prioritare pentru dezvoltare (serviciul informativ al Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM „*Mă informez. Particip la Proiecte*”), prin intermediul căruia BNRM încurajează bibliotecile/bibliotecarii să dise-

mineze informația, să participe la proiecte și concursuri împreună cu comunitatea, să fie vizibili, activi și creativi

- promovarea puterii rețelei de la egal la egal între membrii comunității bibliotecare, încurajarea colaborării

- crearea mediilor benefice, relevante pentru discuții și dezbateri pe probleme cheie, prin conferințe, simpozioane anuale și alte evenimente

- dezvoltarea, în colaborare cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM), a politici de advocacy în contextul problemelor de dezvoltare a bibliotecilor și societății informaționale

- identificarea și intensificarea parteneriatelor cu organizații relevante, care sunt orientate pentru a promova impactul și puterea bibliotecilor, organizațiilor culturale, inclusiv organizații internaționale precum UNESCO, IFLA, LIBER, EBLIDA

- sprijinirea/încurajarea bibliotecilor SNB care doresc să-și diversifice sursele de finanțare prin împărtășirea de experiențe și informații despre oportunitățile de atragere a resurselor extrabugetare.

Inițierea și dezvoltarea de servicii pentru comunitate include:

- sprijinirea membrilor comunității care dezvoltă servicii inovatoare pentru a răspunde nevoilor în continuă evoluție ale unui spectru larg de audiențe, inclusiv publicul larg, studenți, cercetători și alți membri ai comunității servite

- explorarea, proiectarea și utilizarea spațiilor fizice pentru a facilita noi servicii și pentru a angaja diverse audiențe

- împărtășirea celor mai bune practici privind dezvoltarea de programe culturale eficiente, de expoziții și evenimente, atât fizice, cât și virtuale, pentru a îmbunătăți accesul la patrimoniul cultural național și european

- redactarea permanentă a bazelor de date, elaborate și gestionate de către BNRM (SI-BIMOL, Moldavica)

- crearea și dezvoltarea Repozitoriului tematic în biblioteconomie și științe ale informării, încurajarea membrilor comunității profesionale pentru crearea conținuturilor.

Dezvoltarea bibliotecilor ca instituții de memorie se bazează pe:

- împărtășirea informațiilor, identificarea celor mai bune practici și sprijinirea membrilor

comunității bibliotecare pentru îmbunătățirea standardelor profesionale de administrare și gestionare a colecțiilor în diverse formate

- sprijinirea activităților de dezvoltare a colecțiilor digitale și serviciilor de acces la acestea, susținând schimbul de competențe și colaborarea în domenii precum digitalizarea în masă a colecțiilor de patrimoniu, utilizarea tehnologiilor inovatoare, respectând dreptul de autor și gestionarea drepturilor digitale

- contribuții la adaptarea legislației Republicii Moldova în vederea asigurării suportului de realizare a serviciilor de bibliotecă, a dezvoltării colecțiilor acesteia; este vorba despre reflectarea subiectelor: protecția datelor, arhivarea digitală, gestionarea proprietăților culturale și unificarea digitală; este important ca membrii comunității să fie conștienți de impactul propunerilor promovate.

Consolidarea poziției BNRM în cadrul SNB se axează pe:

- implementarea în continuare a noilor prevederi ale Legii cu privire la biblioteci (nr. 160 din 20.07.2017), reieșind din statutul BNRM – centru biblioteconomic național

- actualizarea platformelor și modelelor de lucru ale BNRM în contextul erei digitale, asigurând funcționarea eficientă a acestora pentru toți bibliotecarii din țară

- dezvoltarea Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării ca serviciu profesional dedicat tuturor membrilor comunității bibliotecare

- realizarea Strategiei de dezvoltare a BNRM 2019-2021, implementând planul de acțiuni, iar în caz de necesitate – revizuind competențele și termenii lor de referință

- dezvoltarea colaborării cu centrele de formare teritoriale, pentru a asigura o comunicare eficientă cu membrii comunității bibliotecare

- dezvoltarea anuală a pârghiilor de comunicare și consultare pentru participarea eficientă a membrilor comunității profesionale la luarea deciziilor

- dezvoltarea potențialului site-ului BNRM ca sursă de informații profesionale pentru persoanele interesate din țară și din străinătate (aspecte de conținut și lingvistic)

- dezvoltarea strategiilor de marketing în susținerea comunității bibliotecare, orientate către social media și alte canale media.